

TIESAS SPRIEDUMS (treš? pal?ta)

2013. gada 17. janv?r? (*)

Valsts pien?kumu neizpilde – Pievienot?s v?rt?bas nodoklis – Direkt?va 2006/112/EK – Samazin?tas likmes piem?rošana – 96. pants un 98. panta 2. punkts – III pielikuma 3. un 4. punkts – “Farmaceitiskie produkti, kurus parasti izmanto vesel?bas apr?p?, slim?bu profilaksei un ?rst?šanai medic?niskiem un veterin?riem nol?kiem” – “Medic?nas iek?rtas, pal?gier?ces un citas ier?ces, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, un kuras paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai”

Lieta C-360/11

par pras?bu sakar? ar pien?kumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2011. gada 8. j?lij? c?la

Eiropas Komisija, ko p?rst?v *L. Lozano Palacios*, p?rst?ve, kas nor?d?ja adresi Luksemburg?,

pras?t?ja,

pret

Sp?nijas Karalisti, ko p?rst?v *S. Centeno Huerta*, p?rst?ve,

atbild?t?ja.

TIESA (treš? pal?ta)

š?d? sast?v?: pal?tas priekšs?d?t?js *M. Ileši?s* [*M. Ileši?*] (referents), tiesneši *E. Jaraš?ns* [*E. Jaraši?nas*], *A. O'K?fs* [*A. Ó Caoimh*],

?ener?ladvok?ts *N. J?skinens* [*N. Jääskinen*],

sekret?rs *A. Kalots Eskobars* [*A. Calot Escobar*],

noklaus?jusies ?ener?ladvok?ta secin?jumus 2012. gada 25. oktobra tiesas s?d?,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu pras?bas pieteikumu Eiropas Komisija l?dz Tiesu konstat?t, ka, piem?rojot samazin?tas likmes pievienot?s v?rt?bas nodokli (turpm?k tekst? – “PVN”)

- ?rstniecisk?m viel?m, kuras parasti un piem?roti var izmantot z??u ražošan?;
- medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m un ier?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites, bet kas nav t?das, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, un kuras paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai;
- pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras pamat? vai galvenok?rt var izmantot dz?vnieku fiziskas

invaliditātes rīstīšanai;

– un visbeidzot palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt var izmantot cilvēku invaliditātes rīstīšanai, bet kuras nav paredzētas tikai invalīdu personāgai izmantošanai,

Spēnijas Karaliste nav izpildījusi Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 1. lpp.) 98. pantu, lasot to kopā ar šīs direktīvas III pielikumu, paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

2 Direktīvas 2006/112 96. pants ir paredzēts:

“Dalībvalstīs piemēro PVN pamatlīkmi, ko katrā dalībvalstī nosaka procentos no summas, kurai uzliek nodokli; preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai pamatlīkme ir vienāda.”

3 Direktīvas 2006/112 97. panta 1. punkts ir noteikts, ka “no 2006. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 31. decembrim pamatlīkme nevar būt mazāka par 15 %”.

4 Šīs direktīvas 98. pants ir noteikts:

“1. Dalībvalstīs var piemērot vienu vai divas samazinātas likmes.

2. Samazinātas likmes piemēro tikai tādā kategorijā preču piegādei vai tādā kategorijā pakalpojumu sniegšanai, kas minēti III pielikumā.”

[..]

3. Piemērojot preču kategorijām 1. punktā paredzētās samazinātās likmes, dalībvalstīs var izmantot Kombināto nomenklāru, lai precīzi aptvertu attiecīgo kategoriju.”

5 Minētās direktīvas 99. panta 1. punkts ir noteikts:

“Samazinātas likmes nosaka procentu veidā no summas, kurai uzliek nodokli, un tās nevar būt mazākas par 5 %.”

6 Atbilstoši šīs pašas direktīvas 114. panta 1. punkta pirmās daļas noteikumiem:

“Dalībvalstīm, kurām 1993. gada 1. janvārī bija jāpaaugstina 1991. gada 1. janvārī spēkā esošo pamatlīkmi par vairāk nekā 2 %, to preču piegādei un to pakalpojumu sniegšanai, kuras iekārtas III pielikumā minētajās kategorijās, var piemērot samazinātu likmi, kas zemāka par 99. panta paredzēto minimālo likmi.”

7 Direktīvas 2006/112 III pielikumā ar nosaukumu “To preču piegāžu un to pakalpojumu sniegšanas saraksts, kam var piemērot 98. pantā minētās samazinātās likmes” 3. un 4. punkts ir paredzēts:

3) farmācijas līdzekļi [farmaceutiskie produkti], kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un rīstīšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem, tostarp pretapaugļošanās un higiēnas līdzekļi;

4) medicīnas iekārtas, palīgierīces un citas ierīces, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai rīstītu invaliditāti, tikai invalīdu personāgai izmantošanai, tostarp šādu preču remontu, kā arī

b?rnu autos?dek?u pieg?de.”

Valsts ties?bas

8 1992. gada 28. decembra Likuma 37/1992 (1992. gada 29. decembra BOE Nr. 312, 44247. lpp.), redakcij?, kura piem?rojama izskat?maj? liet? (turpm?k tekst? – “PVN likums”), 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 5. un 6. punkt? ir paredz?ta samazin?tas PVN likmes 8 % apm?r? uzlikšana š?du pre?u pieg?dei, ieg?dei Kopienas iekšien? un importam:

“5. Z?l?m veterin?rai izmantošanai un ?rstniecisk?m viel?m, kuras parasti un piem?roti var izmantot z??u ražošan?.

6. Iek?rt?m un pal?gier?c?m, tostarp brill?m ar kori??još?m l?c?m un kontaktl?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai vai galvenok?rt, lai atvieglotu cilv?ku vai dz?vnieku fizisko invalidit?ti, tostarp to p?vietošan?s un sazi?as sp?jas.

Medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m vai ier?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites.

Šaj? kategorij? nav iek?autas kosm?tisk?s preces un person?g?s higi?nas preces, iz?emot higi?nisk?s paketes, tamponus un biks?šu ieliktn?šus.”

9 Saska?? ar PVN likuma 91. panta otr?s ieda?as 1. panta 3. punktu “samazin?to” PVN likmi, kas paredz?ta Direkt?vas 2006/112 114. panta 1. punkt? un kas Sp?nijas Karalistes gad?jum? ir 4 %, var piem?rot š?du pre?u pieg?dei, ieg?dei Kopienas iekšien? un importam:

“Z?l?m, ko izmanto cilv?ki, k? ar? ?rstniecisk?m viel?m, z??u form?m un starpproduktiem, kurus parasti un piem?roti var izmantot z??u ražošan?.”

Pirmstiesas proced?ra

10 Ar 2010. gada 22. marta br?din?juma v?stuli Komisija pazi?oja Sp?nijas Karalistei, ka t? t?du samazin?t?s likmes PVN rež?mu, kas ir ieviests ar Sp?nijas PVN likuma 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 5. un 6. punktu un 91. panta otr?s ieda?as 1. panta 3. punktu, uzskata par Direkt?v? 2006/112 Sp?nijas Karalistei paredz?to pien?kumu neizpildi.

11 Sp?nijas Karaliste 2010. gada 28. maij? atbild?ja, ka samazin?t?s PVN likmes piem?rošana prec?m, kas min?tas attiec?gajos PVN likuma pantos, ir at?auta, pamatojoties uz Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 3. un 4. punktu, un t?d?j?di ir atbilstoša šai direkt?vai.

12 Lai pamatotu šo secin?jumu, Sp?nijas Karaliste vispirms nor?d?ja uz nepieciešam?bu interpret?t j?dzienu “farmaceutiskie produkti” š? III pielikuma 3. punkta izpratn? atbilstoši farmaceitisko produktu defin?cijai, kura ir piem?rojama valsts ties?bu sist?m?, kas ietvertu ne tikai z?les, bet ar? aparat?ru un medic?nas iek?rtas. Turkl?t t? apgalvoja, ka valsts ties?bu aktos noteikt?s gatav?s z?les, p?c receptes izgatavot?s z?les vai gatavie prepar?ti, akt?v?s vielas un aizsardz?bas l?dzek?i ir j?uzskata par “farmaceutiskiem produktiem” min?t? pielikuma 3. punkta izpratn?. Visbeidzot Sp?nijas Karaliste nor?d?ja, ka personas, kurai piem?t “invalidit?te” j?dziens š? paša pielikuma 4. punkta izpratn? saska?? ar Pasaules Vesel?bas organiz?cijas vadl?nij?m šaj? jaut?jum? ir j?uztver k? t?ds, kas attiecas uz vis?m person?m, kur?m ir nopietna slim?ba.

13 T? k? šie apsv?rumi nep?rliecin?ja Komisiju, t? 2010. gada 25. novembr? nos?t?ja argument?tu atzinumu, aicinot Sp?nijas Karalisti veikt pas?kumus, kas nepieciešami, lai izpild?tu š? atzinuma pras?bas, divu m?nešu termi?? no t? sa?emšanas br?ža.

14 Ar 2011. gada 31. janv?ra v?stuli Sp?nijas valsts iest?des v?lreiz apstiprin?ja savu nost?ju, saska?? ar kuru apstr?d?t?s valsts ties?bu normas atbilst Direkt?vas 2006/112 noteikumiem.

15 T? k? Komisiju š? atbilde neapmierin?ja, t? nol?ma celt šo pras?bu.

Par pras?bu

Ievada apsv?rumi

16 Vispirms ir j?izskata Sp?nijas Karalistes apgalvojums, saska?? ar kuru Direkt?vas 2006/112 III pielikum? min?t?s pre?u kategorijas nav pietiekami skaidri defin?tas, lai pamatotu pras?bas par pien?kumu neizpildi ierosin?šanu, un ka attiec?gi Komisijas veiktajai š? pielikuma 3. un 4. punkta sašaurin?tajai interpret?cijai nevar dot priekšroku attiec?b? pret cit?m iesp?jam?m interpret?cij?m, kuras tostarp balst?tas uz valsts ties?b?m.

17 Turpret? saska?? ar Komisijas teikto min?t? pielikuma noteikumi ir pietiekami prec?zi un, piem?rojot vienveid?bas un vienl?dz?bas principu, tos var autonomi un vienveid?gi interpret?t Savien?bas ietvaros. T? turkl?t nor?da, ka Sp?nijas Karaliste ar Komisijas argument?to atzinumu ir tikusi pietiekami inform?ta par t?s pien?kumu apm?ru.

18 No Tiesas past?v?g?s judikat?ras izriet, ka normas, kur?m ir atk?pes no k?da principa raksturs, ir interpret?jamas šauri (tostarp skat. 1995. gada 12. decembra spriedumu liet? C-399/93 *Oude Luttikhuis* u.c., *Recueil*, I-4515. lpp., 23. punkts; 2001. gada 18. janv?ra spriedumu liet? C-83/99 Komisija/Sp?nija, *Recueil*, I-445. lpp., 19. punkts, k? ar? 2011. gada 3. marta spriedumu liet? C-41/09 Komisija/N?derlande, Kr?jums, I-831. lpp., 58. punkts).

19 Tiesa jau vair?kk?rt ir l?musi, ka gan no Savien?bas ties?bu vienveid?gas piem?rošanas, gan no vienl?dz?bas principa izriet pras?ba, ka Savien?bas ties?bu norma, kur? t?s satura un piem?rošanas jomas noskaidrošanai nav nevienas tiešas nor?des uz dal?bvalstu ties?b?m, parasti vis? Eiropas Savien?b? ir interpret?jama autonomi un vienveid?gi (skat. 2011. gada 21. decembra spriedumu apvienotaj?s liet?s C-424/10 un C-425/10 *Ziolkowski* un *Szeja*, Kr?jums, I-14035. lpp., 32. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

20 No iepriekš min?tajiem apsv?rumiem izriet, k? to nor?d?jusi ar? Komisija, ka Savien?bas ties?bu normas, kuras ?auj piem?rot PVN samazin?to likmi, k? iesp?ja, kas sniegta dal?bvalst?m, atk?pjoties no principa, saska?? ar kuru ir piem?rojama parast? likme, ir j?interpret? šauri. Turkl?t, t? k? Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 3. un 4. punkt? nav ietverta neviena skaidra atsauce uz dal?bvalstu ties?b?m, t?m vis? Savien?b? ir j??steno autonoma un vienveid?ga interpret?cija.

21 Pret?ji tam, ko apgalvo Sp?nijas Karaliste, šiem secin?jumiem pretrun? nav tas, ka šajos punktos ir uzskait?tas visp?r?gas pre?u kategorijas, kuras dal?bvalst?m v?l ir j?preciz? savu valsts ties?bu aktos.

22 Saist?b? ar min?to ir pietiekami nor?d?t, k? to ?ener?ladvok?ts atzinis savu secin?jumu 25. punkt?, ka dal?bvalst?m, nosakot ?paš?s pre?u kategorijas, kur?m piem?ro samazin?to PVN likmi, ir j?iev?ro min?tajos punktos paredz?to kategoriju ietvari, k? tos interpret?jusi Tiesa.

Attiecībā uz pirmo iebildumu saistībā ar samazinātās PVN likmes piemērošanu ?rstnieciskām vielām, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā?

Par pirmo iebilduma apmēru

– Lietas dalībnieku argumenti

23 Gan iebildumu rakstā, gan atbildē uz repliku Spēnijas Karaliste apstrīd Komisijas argumentus par “starpproduktiem”, kas minēti PVN likuma 91. panta otrās iedašas 1. panta 3. punktā.

24 Saskaņā ar tās teikto Komisijas pirmais iebildums, kas definēts pirmstiesas procedūras laikā un iebildumu formulējuma prasības pieteikumā, attiecoties tikai uz ?rstnieciskām vielām un neattiecoties uz minētajiem “starpproduktiem”.

25 Komisija noraida Spēnijas Karalistes iebildumu rakstā un atbildē uz repliku ietvertos apgalvojumus attiecībā uz “starpproduktiem” un apstiprina, ka tā apstrīd samazinātās PVN likmes piemērošanu attiecīgajiem produktiem.

– Tiesas vērtējums

26 Jāatgādina, ka no Tiesas Reglamenta 120. panta c) punkta un ar to saistītās judikatūras izriet, ka prasības pieteikumā ir jāietver strīda priekšmets un izvirzīto pamatu kopsavilkums un tie ir jānorāda pietiekami skaidri un precīzi, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Tiesa varētu veikt pārbaudi. No tā izriet, ka galvenie faktiskie un tiesiskie apstākļi, ar kuriem ir pamatota prasība, prasības pieteikumā ir jānorāda loģiski un saprotamā veidā un ka prasības pieteikumā ietvertajiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī nelemj par kādu iebildumu (skat. 2010. gada 14. janvāra spriedumu lietā C-343/08 Komisija/Ēhijas Republika, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Šajā gadījumā ir jāsecina, ka, lai gan Komisija savā brīdinājuma vēstulē, argumentētajā atzinumā un atbildē uz repliku vairākkārt min “starpproduktus”, tā šos produktus nav minējusi ne iebildumu izklāstā, ne savos prasījumos.

28 No minētā izriet, ka pirmais iebildums šajā prasībā ir jāsaprot tādējādi, ka Komisija iebilst pret to, ka Spēnijas Karaliste piemēro samazināto PVN likmi tikai ?rstnieciskām vielām, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā.

Par lietas būtību

– Lietas dalībnieku argumenti

29 Ar savu pirmo iebildumu Komisija apgalvo, ka samazinātas PVN likmes piemērošana ?rstnieciskām vielām, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā, kā tas paredzēts PVN likuma 91. panta pirmās iedašas 1. panta 5. punktā un 91. panta otrās iedašas 1. panta 3. punktā, ir pretrunā Direktīvai 2006/112.

30 Saistībā ar minēto tā norāda, ka ar šīs direktīvas III pielikuma 3. punkta noteikumiem dalībvalstīm tiek ?auts piemērot samazināto PVN likmi produktiem, kuri atbilst konkrētiem nosacījumiem, proti, pirmkārt, tiem ir jābūt “farmaceitiskiem produktiem”, un, otrkārt, tiem ir jābūt tādējiem produktiem, “kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ?rstīšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”.

31 Saskaņā ar Komisijas teikto “Ārstnieciskas vielas” nav gatavi produkti un tāpēc tos nevar uzskatīt par produktiem, “kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ārstēšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”.

32 Šo secinājumu apstiprinot atbildot uz jautājumiem, saskaņā ar kuru, ja Savienības likumdevējs būtu vēlējis kādā no Direktīvas 2006/112 III pielikuma punktiem iekļaut ne tikai gatavus produktus, bet arī produktus, kurus izmanto ražošanas procesā, tas būtu skaidri norādījis.

33 Turklāt Komisija atsaucas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 6. novembra Direktīvu 2001/83/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV L 311, 67. lpp.), ietvertajām definīcijām. No minētās direktīvas izrietot, ka pēc receptes izgatavotās zāles un gatavie preparāti ir gatavi farmaceitiskie produkti, bet aktīvās vielas, kas definētas kā visas vielas, kuras ir zāļu sastāvā, nav gatavie produkti, kas paredzēti cilvēkiem vai dzīvniekiem.

34 Turpretī Spānijas Karaliste apgalvo, ka ārstnieciskās vielas ir “farmaceutiskie produkti” Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta izpratnē.

35 Tā uzskata, ka, tā kā Savienības lēmumā nepastāv “farmaceutisko produktu” definīcija, dalībvalstis var piemērot savu valsts tiesību sistēmā esošās definīcijas. Tomēr vairākos valsts likumos šis jēdziens esot definēts plaši, ietverot arī ārstnieciskas vielas.

36 Spānijas Karaliste turklāt uzsver, ka atsevišķas ārstnieciskas vielas var tikt tirgotas kā gatavi produkti, bez nepieciešamības tos sajaukt ar citām vielām.

37 Savā replikā Komisija atzīst, ka, ciklā tas tiek tirgotas kā gatavi farmaceitiskie produkti, lai tos tieši izmantotu patērētājs, tas nerada traucējumus tam, ka medicīniskām vielām tiktu piemērota samazināta PVN likme. Tā šajā saistībā atgādina Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru, lai varētu piemērot samazinātu PVN likmi produktam, kuru var dažādi izmantot, katrā piegādes reizē ir jānosaka konkrēts izmantošanas mērķis, kādu attiecībā uz šo produktu paredzējis tā pircējs (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Nīderlande, 65. punkts).

– Tiesas vērtējums

38 Lietas dalībnieku starpā ir strīds par to, kā interpretēt jēdzienu “farmaceutiskie produkti, kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ārstēšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem” Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta izpratnē. Tā tostarp vēlas noskaidrot, vai minētais jēdziens ir tāds, kurš var ietvert ārstnieciskas vielas, kuras parasti un piemēroti var izmantot zāļu ražošanā.

39 Saistībā ar minēto ir jānorāda, ka to ir darījusi Komisija savā prasības pieteikumā, ka saskaņā ar minētā 3. punkta noteikumiem samazināto PVN likmi var piemērot produktiem, kuri atbilst diviem nosacījumiem. Pirmkārt, tiem jābūt “farmaceutiskiem produktiem”, un, otrkārt, šiem produktiem ir jābūt tādiem, “kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un ārstēšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”.

40 Komisija ierosina atbildot, ka jēdziens “farmaceutiskie produkti” šā III pielikuma izpratnē ir līdzvērtīgs Direktīvas 2001/83 1. pantā ietvertajam jēdzienam “zāles”.

41 Tomēr ir svarīgi minēt, ka to norāda ģenerālvokāts savu secinājumu 33.–35. punktā, ka šie divi jēdzieni būtiski atšķiras.

42 Vispirms ir jāsecina, ka lielākajā daļā no Direktīvas 2001/83 un Direktīvas 2006/112 III pielikuma valodu versijām attiecībā uz minētajiem jēdzieniem tiek izmantoti dažādi termini.

Tādējādi angļu valodas redakcijā šajos divos tiesību aktos jādzieni “zāles” un “farmaceutiskie produkti” tiek attiecīgi apzīmēti ar vārdkopu “zārstniecības produkts” un “farmācijas produkts”. Tāpat tas arī ir spēkā valodas redakcijā (“medicamento” un “producto farmacéutico”), lietuviešu valodā (“vaistai” un “farmācijas gaminiai”), poļu valodā (“produkt leczniczy” un “produkty farmaceutyczne”), rumāņu valodā (“medicament” un “produsele farmaceutice”), slovēņu valodā (“zdravilo” un “farmaceutski izdelki”) un zviedru valodā (“läkemedel” un “farmaceutiska produkter”). Turklāt ir acīmredzams, ka Direktīvas 2006/112 III pielikuma mērķi atšķiras no Direktīvas 2001/83 mērķiem, ciktāl pārdzīvis mērķis ir līdzsvarot nosacījums attiecībā uz cilvēkiem paredzētu zāļu nonākšanu tirgū. Visbeidzot ir būtiski atgādināt, ka, lai gan Direktīvu 2001/83 piemēro tikai cilvēkiem paredzētiem zāļiem, III pielikuma 3. punkts attiecas arī uz veterināriem nolūkiem izmantojamām zāļiem.

43 Šādos apstākļos, pretēji Komisijas apgalvotajam, ir jākonstatē, ka jādzien “farmaceutiskie produkti” minētā 3. punkta izpratnē, lai gan ietver jādzienu “zāles” Direktīvas 2001/83 izpratnē, ir jāinterpretē kā tās, kurām ir plašāka nozīme nekā pārdzīvam minētajam.

44 Turklāt šāda interpretācija atbilst jādzienu “farmaceutiskie produkti”, kas izmantoti Padomes 1987. gada 23. jūnija Regulas (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopājo mūltas tarifu (OV L 256, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 15. decembra Regulu (ES) Nr. 1238/2010 (OV L 348, 36. lpp.), I pielikuma esošās kombinētās nomenklatūras 30. nodalījuma, kurā kā farmaceutiskie produkti ir minētas ne tikai zāles, bet arī citi preparāti un farmaceutiski materiāli, kā, piemēram, vate, marle, pārsēji un tamlīdzīgi materiāli.

45 Turklāt Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta pārdzīvē teikums ir ietverta atsauce uz produktiem, uz kuriem nevar attiecināt jādzienu “zāles” Direktīvas 2001/83 izpratnē, piemēram, “pretapaugošāns un higiēnas līdzekļi”.

46 Tomēr, lai ietilptu šajā 3. punktā paredzētajā kategorijā, ir jāizpilda nosacījums, lai produkti būtu tie, “kurus parasti izmanto veselības aprūpē, slimību profilaksei un zārstīšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”.

47 No šiem apsvērumiem izriet, ka minētajā 3. punktā ir paredzēti tikai gatavi produkti, kurus uzreiz var lietot galapatērētājs, izņemot produktus, kurus iespējams izmantot zāļu ražošanā un kuri parasti tiek pakauti turpmākai apstrādei.

48 Šādu interpretāciju apstiprina Direktīvas 2006/112 III pielikuma mērķis – padarīt atsevišķus produktus, kuri tiek uzskatīti par zāļiem nepieciešamiem, līdžkus un tādējādi pieejamākus galapatērētājam, kurš galu galā maksā PVN.

49 Visbeidzot, kā zenerālvokāts ir norādījis savu secinājumu 39. punktā, situācijā, kad kādu zārstniecisko vielu var tirgot kā galaproduktu, nejaucot to ar citām vielām, un ja tādējādi to var tieši izmantot galapatērētājs “veselības aprūpē, slimību profilaksei un zārstīšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem”, nav iemesla tām nepiemērot samazināto PVN likmi.

50 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka ar Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta noteikumiem tiek zāļiem nepiemērot samazināto PVN likmi zārstnieciskām vielām tikai tad, ja tās var tieši izmantot galapatērētājs veselības aprūpē, slimību profilaksei vai zārstīšanai medicīniskiem un veterināriem nolūkiem.

51 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka pirmais Komisijas iebildums ir pamatots.

Otrais iebildums ir par samazin?tas PVN likmes piem?rošanu medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m un ier?c?m, ko izmanto tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites

Lietas dal?bnieku argumenti

52 Komisija uzskata, ka samazin?tas PVN likmes piem?rošana medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m un ier?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites, kas paredz?ta PVN likuma 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 6. punkta otraj? da??, ir pretrun? Direkt?vai 2006/112.

53 Pirmk?rt, saska?? ar min?to valsts ties?bu aktu samazin?tas PVN likmes piem?rošana medic?nas iek?rt?m, ko izmanto, lai diagnostic?tu un ?rst?tu dz?vnieku slim?bas, neatbilstot Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktam, kas attiecas tikai uz medic?nas iek?rt?m, pal?giek?rt?m un ier?c?m, kas paredz?tas lietošanai tikai cilv?kiem.

54 Otrk?rt, ?? pielikuma 3. punkts neesot piem?rojams. Proti, j?dziens "farmaceutiskie produkti" ?? noteikuma izpratn? esot j?saprot k? sinon?ms j?dzienam "z?les" Direkt?v? 2001/83. T?d?j?di ??s medic?nisk?s preces, materi?li, iek?rtas un ier?ces, kas paredz?tas visp?r?jai izmantošanai, neietilpst j?dzien? "farmaceutiskie produkti".

55 Turpret? Sp?nijas Karaliste uzskata, ka PVN likuma 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 6. punkta otraj? da?? paredz?t?s preces ietilpst min?t? pielikuma 3. punkta piem?rošanas jom?.

56 T? apgalvo, ka min?taj? 3. punkt? paredz?t? kategorija ietver ne tikai z?les, bet ar? medic?nas ier?ces. Lai pamatotu ??du interpret?ciju, t? nor?da, ka LESD 168. pant? ir min?tas gan z?les, gan medic?nas ier?ces un ka attiec?gi ab?m ??m produktu kategorij?m, kas apvienotas j?dzien? "farmaceutiskie produkti", b?tu j?pie??ir vien?da aizsardz?ba.

57 Turkl?t ??das interpret?cijas d?? Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punkts nezaud?jot j?gu. ??aj? punkt? ietvert?s medic?nas ier?ces, "kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, tikai inval?du person?gai izmantošanai", ir paredz?tas ?pa??ai izmantošanai. T?d?j?di tas, ka j?dziens "farmaceutiskie produkti" ?? pielikuma 3. punkta izpratn? ietver ne tikai z?les, bet ar? medic?nas iek?rtas, kuras nav paredz?tas ?pa??ai izmantošanai, bet kuras "parasti izmanto vesel?bas apr?p?, slim?bu profilaksei un ?rst?šanai medic?niskiem un veterin?riem nol?kiem", nav pretrun?gs secin?jums.

Tiesas v?rt?jums

58 Komisija p?rmet Sp?nijas Karalistei, ka t? ir piem?rojusi samazin?tu PVN likmi t?du produktu kategorijai, kura ietver medic?nisk?s preces, materi?lus, iek?rtas un ier?ces, "ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites".

59 K? to ir nor?d?jusi Komisija, saska?? ar Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktu nedr?kst piem?rot samazin?tu PVN likmi ??ai pre?u kategorijai, jo, no vienas puses, t? neietver medic?nisk?s preces, materi?lus, iek?rtas un ier?ces, kas paredz?tas visp?r?jai izmantošanai, un, no otras puses, t? ir attiecin?ma tikai uz izmantošanu cilv?ku vajadz?b?m un nav piem?rojama izmantošanai veterin?r?m vajadz?b?m.

60 T?pat, lai izv?rt?tu Komisijas otr? iebilduma pamatot?bu, ir j?izskata jaut?jums par to, vai PVN likuma 91. panta pirm?s ieda?as 1. panta 6. punkta otraj? da?? paredz?t?s preces var

uzskatīt par "farmaceutiskiem produktiem" minētā III pielikuma 3. punkta izpratnē.

61 Saistībā ar minēto ir jāatgādina, ka tas jau ir konstatēts šā sprieduma 43. punktā, ka jūdziens "farmaceutiskie produkti" šā noteikuma izpratnē, lai gan ietver jūdzienu "zāles" Direktīvas 2001/83 izpratnē, tomēr ir jāinterpretē kā tās, kurām ir plašāka nozīme nekā pārdzījam minētājam.

62 Tādējādi Spēnijas Karalistes arguments, atbilstoši kuram jūdziens "farmaceutiskie produkti" var ietvert visas medicīniskās preces, materiālus, iekārtas un ierīces, kas paredzētas vispārējai izmantošanai, nevar tikt atbalstīts.

63 Ne tikai Direktīvas 2006/112 III pielikumā paredzētās kategorijas ir jāinterpretē šauri situācijā, ja izskatāmais Savienības tiesību noteikums ir izņēmuma rakstura, atbilstoši šā sprieduma 18. punktā atgādinātajai judikatūrai, bet attiecīgajā pielikumā izmantotie jūdzieni ir jāinterpretē saskaņā ar izskatāmo jūdzienu parasto nozīmi. Turklāt ir konstatēts, ka attiecībā uz parasto nozīmi sarunvalodā jūdziens "farmaceutiskie produkti" nevar tikt uzskatīts par tādū, kurš ietver visas medicīniskās vai veterinārijā izmantojamās preces, materiālus, iekārtas un ierīces.

64 Šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 2006/112 III pielikuma vispārējā sistēma un arī apstākļi, ka šā pielikuma 4. punktā ir konkrēti paredzētas medicīniskajiem nolūkiem izmantojamas preces. Kā to ir secinājuši arī Komisija, šis noteikums zaudētu jēgu, ja minētā pielikuma 3. punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj piemērot samazinātu PVN likmi visām medicīniskajām izmantojamām precēm vai iekārtām neatkarīgi no tā, kādai izmantošanai tās ir paredzētas.

65 Turklāt ir jāatgādina, ka tas ticis norādīts šā sprieduma 48. punktā, ka samazinātas PVN likmes piemērošanas mērķis tostarp ir samazināt atsevišķu pašu nepieciešamu produktu maksu galapatēriņam. Medicīnisku un veterināru preču, materiālu, iekārtu un ierīču izmaksas reti tieši segs galapatēriņš, jo šos produktus galvenokārt izmanto veselības aprūpes nozares profesionāļi pakalpojumu sniegšanai, kuri paši var tikt atbrīvoti no PVN maksāšanas saskaņā ar Direktīvas 2006/112 132. pantu.

66 Šāda interpretācija turklāt ir saderīga ar LESD 168. pantu. Šajā ziņā ir pietiekami konstatēts, ka, ja ir tā, ka šā panta 4. punkta c) punktā ir minētas zāles un medicīniskās ierīces, šā panta mērķis, proti, tādū noteikumu, kas paredz augstus kvalitātes un drošības standartus, izveide, būtiski atšķiras no iepriekš izklāstītā Direktīvas 2006/112 III pielikuma mērķa.

67 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka ne ar šā pielikuma 4. punkta, ne 3. punkta noteikumiem netiek atļauts piemērot samazinātu PVN likmi "medicīniskām precēm, materiāliem, iekārtām vai ierīcēm, ko, objektīvi vērtējot, var izmantot tikai, lai novērstu, diagnosticētu, ārstētu, atvieglotu vai izārstētu cilvēku vai dzīvnieku slimības vai kaites".

68 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka otrais Komisijas iebildums ir pamatots.

Par trešo iebildumu saistībā ar samazinātas PVN likmes piemērošanu palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt var izmantot dzīvnieku fiziskās invaliditātes ārstēšanai

Lietas dalībnieku argumenti

69 Komisija norāda, ka samazinātas PVN likmes piemērošana produktiem, kurus izmanto dzīvnieku fiziskās invaliditātes ārstēšanai, kas noteikta PVN likuma 91. panta pirmās iedašas 1. panta 6. punkta pirmajā daļā, ir pretrunā Direktīvas 2006/112 noteikumiem. Kā to pierādot pirmajos divos iebildumos izvirzītie Komisijas argumenti – ne Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkts, kas *stricto sensu* attiecas uz "farmaceutiskiem produktiem", ne arī tā 4. punkts, kas

attiecas uz konkrētu produktu izmantošanu cilvēkiem, neparedzot šo produktu izmantošanu attiecīgajās kategorijās.

70 Savā iebildumu rakstā Spānijas Karaliste atsaucas uz dažādiem pirmstiesas procedūras posmiem, kuros būtībā tie ir norādījuši, ka minētā pielikuma 3. punktā ietilpst medicīniskās un veterinārs iekārtas un ierīces.

Tiesas vārtņiem

71 Lai novērtētu Komisijas trešā iebilduma pamatotību, pirmkārt, ir jānorāda, kā tas ir minēts šā sprieduma 61.–67. punktā, ka jādzienu “farmaceitiskie produkti” Direktīvas 2006/112 III pielikuma 3. punkta izpratnē nevar interpretēt tā, ka tas attiecas uz medicīniskām un veterinārām iekārtām un ierīcēm.

72 No minētā izriet, ka šis noteikums neattiecas uz piemērot samazinātu PVN likmi ierīcēm un palīgierīcēm, kuras var izmantot dzīvnieku fiziskās invaliditātes ārstēšanai.

73 Turklāt no šā pielikuma 4. punkta noteikumiem skaidri izriet, ka tajā paredzētas tikai medicīniskās iekārtas, palīgierīces un citas ierīces, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ārstētu invaliditāti cilvēkiem. Tādējādi ir pilnīgi skaidrs, ka šā noteikuma otrajā teikumā izmantotais jādziens “invaliditāte” neattiecas uz dzīvniekiem, kuriem piemīt fiziskā invaliditāte, bet attiecas tikai uz cilvēkiem.

74 Turklāt, kā to skaidri ir norādījuši arī Komisija, ir jāizskata jautājums par to, ka, ja Savienības likumdevējs būtu vēlējis iekārtas veterināro produktu sadaļu minētā pielikuma 4. punktā, tas būtu skaidri paredzējis, kā tas ir izdarīts 3. punktā.

75 No minētā izriet, ka ne saskaņā ar Direktīvas 2006/112 III pielikuma 4. punkta, ne 3. punkta nosacījumiem nav atļauts piemērot samazinātu PVN likmi palīgierīcēm un iekārtām, kuras var izmantot, lai atvieglotu dzīvnieku fizisko invaliditāti.

76 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka trešais Komisijas iebildums ir pamatots.

Par ceturto iebildumu saistībā ar samazinātas PVN likmes piemērošanu palīgierīcēm un iekārtām, kuras pamatā vai galvenokārt tiek izmantotas cilvēku invaliditātes ārstēšanai, bet kuras nav paredzētas tikai invalīdu personīgai izmantošanai

Lietas dalībnieku argumenti

77 Komisija uzskata, ka PVN likuma 91. panta pirmās iedašas 1. panta 6. punkta pirmajā daļā paredzētā samazinātas PVN likmes piemērošana medicīniskās palīgierīcēm un iekārtām, kuras tiek pamatā vai galvenokārt izmantotas, lai atvieglotu cilvēku fizisko invaliditāti, bet kuras nav paredzētas tikai invalīdu personīgai izmantošanai, neatbilst Direktīvai 2006/112.

78 Saistībā ar minēto tieši norāda, ka ar Direktīvas 2006/112 III pielikuma 4. punkta noteikumiem dalībvalstīm tiek atļauts piemērot samazinātu PVN likmi produktiem, kuri atbilst konkrētiem noteikumiem. Pirmkārt, šīm precēm ir jābūt “medicīniskās iekārtām, palīgierīcēm un citām ierīcēm”, un, otrkārt, tām ir jābūt tādām, ko “parasti izmanto, lai atvieglotu vai ārstētu invaliditāti, tikai invalīdu personīgai izmantošanai”.

79 Attiecīgi 4. punkts neietverot medicīniskās iekārtas, kas paredzētas vispārējai izmantošanai, bet tikai tās, kas paredzētas “tikai invalīdu personīgai izmantošanai”. Šāda interpretācija turklāt esot ietverta PVN komitejas pieņemtajās vadlīnijās.

80 Ēmot v?r? šos apsv?rumus, Komisija nor?da, ka, cik?l noteikumi ir t?di, ar kuriem PVN likums paredz piem?rot samazin?tu PVN likmi pal?gier?c?m un iek?rt?m, "kuras galvenok?rt tiek izmantotas cilv?ku invalidit?tes atvieglošanai", to piem?rošanas joma p?rsniedz jomu, kas at?auta Direkt?v? 2006/112.

81 Turkl?t Komisija uzskata, ka Sp?nijas Karaliste sav? atbild? uz br?din?juma v?stuli j?dzienam "inval?ds" ir pieš??rusi p?rlietu plašu noz?mi, uzskatot min?to j?dzienu par sinon?mu v?rdam "slim?ba".

82 Sp?nijas Karaliste apstr?d Komisijas ierosin?to j?dziena "inval?ds" interpret?ciju. T? nor?da, ka, neesot vienotai š? j?dziena interpret?cijai Savien?b?, ir j?piem?ro nesekm?gie j?dzieni, kurus noteikusi Pasaules Vesel?bas organiz?cija. Tom?r, piem?rojot šos j?dzienus, par inval?du esot j?uzskata jebkura persona, kurai piem?t invalidit?te, jebkura persona, kuru ir sk?rusi smaga slim?ba. Š?da defin?cija t?d?j?di ?aujot uzskat?t, ka personas, kuras slimo ar t?d?m slim?b?m k? AIDS, v?zis vai nieru mazsp?ja, ir inval?di, kas nov?rstu ar? diskrimin?ciju, ar k?du var?tu saskarties personas, kuras sk?rušas š?s slim?bas. Š? interpret?cija nevar tikt daž?dota tikai t?d??, ka šaj? gad?jum? runa ir par nodok?u jomu.

83 Turkl?t Sp?nijas Karaliste nor?da, ka ir sarež??ti sadal?t medic?nas preces, lai noteiktu t?s, kuras ir vai nav izmantojamas invalidit?tes gad?jum?, v?lreiz nor?dot uz gr?t?b?m pamatot pras?bu par Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktu neizpildi, to neprec?z? formul?juma d??. Visbeidzot t? atg?dina, ka PVN komitejas vadl?nij?m, uz kur?m Komisija atsaukusies sav? pras?b?, nav saistošas interpret?cijas funkciju.

Tiesas v?rt?jums

84 Lai izv?rt?tu Komisijas ceturto iebildumu, ir j?nosaka, vai Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktu var piem?rot pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras nav paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai, bet kuras pamat? vai galvenok?rt tiek izmantotas vi?u invalidit?tes atvieglošanai.

85 Saist?b? ar min?to ir j?nor?da, ka no 4. punkt? esošajiem j?dzieniem "person?gai" un "tikai" izriet, ka taj? nav paredz?ti noteikumi visp?r?jai piem?rošanai.

86 T?d?j?di m?r?is atvieglot atseviš?u ?paši nepieciešamu produktu izmaksas galapat?rt?jam, kas min?ts š? sprieduma 48. punkt?, nevar attaisnot samazin?tas PVN likmes piem?rošanu medic?nas iek?rt?m, kas paredz?tas visp?r?jai izmantošanai, kuras izmanto slimn?cas un vesel?bas nozares profesion??i.

87 Š?du secin?jumu neapstr?d Sp?nijas Karalistes argument?cija, saska?? ar kuru atseviš?as iek?rtas un ier?ces var tikt izmantotas gan visp?r?gi, gan ar? tikai person?gi inval?diem. Saist?b? ar min?to pietiek atg?din?t, ka Tiesa jau ir l?musi, ka, lai var?tu piem?rot samazin?tu PVN likmi produktam, kuru var daž?di izmantot, katr? pieg?des reiz? ir j?nosaka konkr?ts izmantošanas m?r?is, k?du attiec?b? uz šo produktu paredz?jis t? pirc?js (p?c analo?ijas skat. iepriekš min?to spriedumu liet? Komisija/N?derlande, 65. punkts).

88 No min?t? izriet, ka pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras pamat? vai galvenok?rt tiek izmantotas cilv?ku invalidit?tes atvieglošanai, bet kuras nav paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai, saska?? ar Direkt?vas 2006/112 III pielikuma 4. punktu nevar piem?rot samazin?tu PVN likmi.

89 Š?dos apst?k?os ir j?uzskata, ka ceturtais Komisijas iebildums ir pamatots, un da??ji j?apmierina Komisijas pras?ba.

90 ?emot v?r? visus iepriekš min?tos apsv?rumus, ir j?konstat?, ka, piem?rojot samazin?tu PVN likmi

- ?rstniecisk?m viel?m, kuras parasti un piem?roti var izmantot z??u ražošan?;
- medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m un ier?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites, bet kas nav t?das, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, un kuras paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai;
- pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras pamat? vai galvenok?rt var izmantot dz?vnieku fiziskas invalidit?tes ?rst?šanai;
- un visbeidzot pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras pamat? vai galvenok?rt var izmantot cilv?ku invalidit?tes ?rst?šanai, bet kuras nav paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai,

Sp?nijas Karaliste nav izpild?jusi Direkt?vas 2006/112 98. pant?, lasot to kop? ar t?s III pielikumu, paredz?tos pien?kumus.

Par ties?šan?s izdevumiem

91 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dal?bniekam, kam spriedums ir nelabv?l?gs, piespriež atl?dzin?t ties?šan?s izdevumus, ja to ir pras?jis lietas dal?bnieks, kuram spriedums ir labv?l?gs. T? k? Komisija ir pras?jusi piespriet Sp?nijas Karalistei atl?dzin?t ties?šan?s izdevumus un t? k? tai spriedums ir nelabv?l?gs, j?piespriež Sp?nijas Karalistei atl?dzin?t ties?šan?s izdevumus.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (treš? pal?ta) nospriež:

1) piem?rojot samazin?tu pievienot?s v?rt?bas nodok?a likmi

- ?rstniecisk?m viel?m, kuras parasti un piem?roti var izmantot z??u ražošan?;
- medic?nisk?m prec?m, materi?liem, iek?rt?m un ier?c?m, ko, objekt?vi v?rt?jot, var izmantot tikai, lai nov?rstu, diagnostic?tu, ?rst?tu, atvieglotu vai iz?rst?tu cilv?ku vai dz?vnieku slim?bas vai kaites, bet kas nav t?das, kuras parasti izmanto, lai atvieglotu vai ?rst?tu invalidit?ti, un kuras paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai;
- pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras pamat? vai galvenok?rt var izmantot dz?vnieku fiziskas invalidit?tes ?rst?šanai;
- un visbeidzot pal?gier?c?m un iek?rt?m, kuras pamat? vai galvenok?rt var izmantot cilv?ku invalidit?tes ?rst?šanai, bet kuras nav paredz?tas tikai inval?du person?gai izmantošanai,

Sp?nijas Karaliste nav izpild?jusi Padomes 2006. gada 28. novembra Direkt?vas 2006/112/EK par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu 98. pant?, lasot to kop? ar š?s direkt?vas III pielikumu, paredz?tos pien?kumus;

2) Sp?nijas Karaliste atl?dzina ties?šan?s izdevumus.

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – sp??u.